

Č.j.: VP/S 69a/03-160

V Brně dne 19. srpna 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení zahájeném dne 30.4.2003 na základě žádosti České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 23.4.2003 č.j. 22722/03/6400 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře v platném znění ve spojení s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře v platném znění takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory ve formě přímé dotace ze státního rozpočtu ve výši 13,862 mil. Kč na rok 2003 v souvislosti s likvidací sond Týnec-57, Kostice-7, Týnec-81, Brodské 70, Brodské-83, Bílovice-53, Bílovice-57, společnosti Moravské naftové doly, a.s.,

s e p o v o l u j e,

za podmínky, že její výše nepřekročí 50 % nezbytně nutných nákladů na likvidaci sond.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 30.4.2003 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“), kterou podala Česká republika - Ministerstvo průmyslu a obchodu dopisem ze dne 23.4.2003, č.j. 22722/03/6400. Vzhledem k různé povaze žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory je posuzování slučitelnosti veřejné podpory v rámci správního řízení rozděleno na rozhodnutí VP/S 69a/03-160, kde je posouzena slučitelnost veřejné podpory společnosti Moravské naftové doly, a.s., VP/S 69b/03-160, kde je posouzena slučitelnost veřejné podpory na likvidaci sond ve vlastnictví společnosti FLACHS-UNION s.r.o. - v likvidaci pro společnost Moravské naftové doly, a.s. a UNIGEO a.s., VP/S 69c/03-160, kde je posouzena slučitelnost veřejné podpory pro společnost Lignit Hodonín, s.r.o. a VP/S 69d/03-160, kde je posouzena slučitelnost veřejné podpory pro společnost GIS-GEOINDUSTRY, s.r.o.

Údaje získané z žádosti o povolení výjimky :

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- kontaktní osobou je Ing. Zbyšek Sochor, ředitel odboru hornictví Ministerstva průmyslu a obchodu,
- základem pro poskytnutí veřejné podpory je zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „horní zákon“),
- druhem podpory je dotace na ochranu životního prostředí,
- jako forma poskytnutí veřejné podpory je uvedeno přímé poskytnutí finančních prostředků,
- počet let trvání podpory 1 rok .

Podklady pro rozhodnutí

- žádost o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona,
- průvodní dopis čj. 22722/03/6400 ze dne 23.4.2003 včetně příloh,
- Věstník Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 31.12.2002,
- komentář Ministerstva průmyslu a obchodu k nově navrhovaným akcím Moravských naftových dolů, a.s. k financování z prostředků státního rozpočtu získaným z odvodů z vydobytých nerostů pro rok 2002 ,
- dopis Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 4.6.2003 č.j., ve věci doplnění údajů potřebných k posouzení žádosti.

Charakteristika veřejné podpory

Veřejná podpora formou dotace je určena k sanaci sond. Vzhledem ke stáří sond je předpoklad, že cementace kolon nemusí být v ideálním stoprocentním stavu, dále také těžební kolona není zacementována až po povrch, ale jen do hloubky cca 350 m a úvodní kolona je zapažena jen do hloubky 250,2 m. Z toho vyplývá, že při porušení zkorodovaných pažnic v intervalu 250,2 – 350 m dojde k zapažnicovému úniku plynu, gazolínu a mineralizovaných vod, co způsobí kontaminaci okolí sondy. Únik plynu, gazolínu a mineralizovaných vod může také způsobit netěsnost zkorodovaného ústí sondy. Tento únik může způsobit znehodnocení (kontaminaci) zásob pitné vody pro město Hodonín a okolí. Únikem gazolínu nebo vrstevní vody do terénu může dojít k znehodnocení zemědělské půdy a k ohrožení ekosystému v rámci CHOPAV Kvartér řeky Moravy včetně lužních lesů při dolních tocích řeky Moravy a Dyje. Práce spojené s likvidací budou souhrnně obsahovat přípravné práce pro soupravu na likvidaci sondy (vybudování příjezdové cesty a pracovní plochy), vlastní likvidaci sondy, sanaci a rekultivaci terénu nad ústím sondy.

Sondy ve vlastnictví Moravských naftových dolů, a.s.:

1. Ložisko Týnec – likvidace sond Týnec –57, Kostice – 7 a Týnec 81

Sonda - Týnec –57

Sonda Týnec-57 byla vyhloubena v období od 6.10.-21.12.1955, nachází se vedle obdělávané zemědělské půdy v kvartéru řeky Moravy. Ve vzdálenosti 701 m je vodní tok Kyjovka a ve

vzdálenosti 568 m je vodní nádrž Moravská Nová Ves, řeka Morava je vzdálená 2090 m a 1762 m od sondy jsou vodní meandry řeky Moravy.

Sonda - Kostice – 7

Sonda Kostice-7 byla vyhloubena v období od 28.9.-7.10.1954, nachází se na volném prostranství v lesním porostu v kvartéru řeky Moravy. Ve vzdálenosti 383 m je vodní tok řeky Moravy. V okolí sondy je velké množství menších vodních toků odvádějících vodu z lužních lesů do vodního toku Kyjovka. V blízkosti jsou i vodní meandry řeky Moravy. Sonda se nachází v území zaplaveném při povodni v r.1997 a v blízkosti hranic se Slovenskou republikou.

Sonda - Týnec 81

Sonda Týnec-81 byla vyhloubena v období od 30.10.1961-5.1.1962, nachází se v lesním porostu v kvartéru řeky Moravy v centru pásma hygienické ochrany 1.tř. Ve vzdálenosti 1152 m je vodní nádrž Moravská Nová Ves, řeka Morava je vzdálená 344 m a 463 m od sondy jsou vodní meandry řeky Moravy.

2. Ložisko Brodské – likvidace sond Brodské 70 a Brodské 83

Sonda - Brodské 70

Sonda byla vyhloubena v období od 29.11.-26.12.1958, nachází se na okraji lesního porostu v kvartéru řeky Moravy. V okolí sondy je velké množství menších vodních toků odvádějících vodu z lužních lesů do vodního toku Kyjovka. Ve vzdálenosti 46 m je dálnice D2. Sonda se nachází v území zaplaveném při povodni v r.1997 a v těsné blízkosti hranic se Slovenskou republikou.

Sonda - Brodské 83

Sonda byla vyhloubena v období od 16.12.1959-15.1.1960 jako těžební. Sonda se nachází na volném prostranství v lesním porostu v kvartéru řeky Moravy. Ve vzdálenosti 353 m je vodní tok řeky Moravy. V okolí sondy je velké množství menších vodních toků odvádějících vodu z lužních lesů do vodního toku Kyjovka. Ve vzdálenosti 225 m je dálnice D2. Sonda se nachází v území zaplaveném při povodni v r.1997. A v těsné blízkosti hranic se Slovenskou republikou

3. Ložisko Bílovice – likvidace sond Bílovice-53, Bílovice -57

Sonda - Bílovice-53

Sonda byla vyhloubena v období 25.2.-21.3.1954. Sonda se nachází na obdělávané zemědělské půdě. Sonda leží mezi dvěma pásmy hygienické ochrany.

Sonda - Bílovice -57

Sonda byla vyhloubena v období 12.2.-14.4.1955. Sonda se nachází na obdělávané zemědělské půdě. Sonda leží mezi dvěma pásmy hygienické ochrany.

Cílem likvidace výše uvedených sond je odstranění nebezpečí, tzn. spolehlivé utěsnění sondy tak, aby nemohlo dojít k úniku škodlivin (ropa, plyn, ložisková voda) a tím k ohrožení životního prostředí ani v budoucnosti a uvedení pozemků do původního stavu (sanace a rekultivace).

Likvidace bude provedena soupravou pro podzemní opravy a likvidace sond. Utěsnění sondy bude provedeno pomocí cementových mostků. Těsnost mostků bude odzkoušena jak tlakem tak i depresí.

Pažnice se na závěr uřežou v hloubce cca 2 m pod povrchem, navaří se ocelové těsnící víko a na něm se vytvoří tzv. cementová čepice. Území nad ústím sondy bude sanováno a provede se biologická rekultivace.

Typový technologický postup likvidace sondy, jehož zásady jsou zapracovány do prováděcích projektů:

ověření současného stavu sondy

přípravné práce pro soupravu pro podzemní opravy sond - příjezdová cesta + pracovní plocha
montáž soupravy pro podzemní opravy sond

rekonstrukce ústí sondy

umrtvení sondy

pročištění sondy v horším případě po svrchní hranici nejvýše naperforovaného obzoru, jinak po spodní hranici nejnižší perforovaného nebo po hlavu nejvyššího cementového mostku (pokud se v sondě nachází).

izolace posledního otevřeného intervalu tlakovým cementovým mostkem, resp. všech otevřených obzorů, včetně ověření hermetičnosti mostku (i starého) tlakem a depresí - snížením hladiny v sondě

karotážní měření pro ověření kvality cementu za pažnicemi těžební kolony a pro vymezení lignitové sloje

dle karotážního měření bude rozhodnuto o torpédování a pokud možno vytažení pažnic těžební kolony z hloubky odpovídající patě úvodní kolony respektive výšce hlavy cementu za pažnicemi těžební kolony

izolace místa torpédování cementovým mostkem včetně ověření hermetičnosti mostku tlakem a depresí - snížením hladiny v sondě

izolace lignitové sloje cementovým mostkem

postavení cementového mostku v intervalu 10 - 2 m a odkopání ústí sondy do hloubky min. 1,8 m pod úroveň terénu, upálení pažnic v hloubce 1,6 m, dolití pažnic po okraj cementovou kaší, po zatvrdnutí cementu bude provedena hermetizace ústí sondy navařením ocelového víka a zalitím víka cementovou kaší (tzv. cementová čepice)

vytýčení, propláchnutí a uzavření přípojky k sondě

úprava terénu po likvidaci sondy - technická a biologická rekultivace

Způsob provedení dílčích operací na konkrétní sondě bude upřesněn vždy "Prováděcím projektem k provedení likvidace sondy" v souladu s vyhláškou ČBÚ č.239/98 Sb. Prováděcí projekt bude vypracován v souladu s příslušným plánem likvidace.

Právní analýza

Podle § 1 odst. 1 zákon o veřejné podpoře upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o

sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé). Čl. 64 odst. 1 bodu. iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6. 1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bodu iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst.3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bodu iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO, dále jen „Prováděcí pravidla“). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropského společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona se stanoví, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Dle § 2 odst.1 zákona o veřejné podpoře je veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže, tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, neslučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a je zakázána. Dle § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře platí zákaz veřejné podpory podle odst. 1, pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

V řízení o povolení výjimky podle § 6 zákona při posuzování otázky, zda se jedná o veřejnou podporu, je třeba vycházet z definičních znaků zakázané veřejné podpory stanovených v § 2 odst. 1 zákona. Veřejnou podporou se dle § 3 písm. a) zákona rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory, poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Pokud je tato podpora poskytována způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje podnikání nebo odvětví výroby v míře, v níž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, jedná se o zakázanou veřejnou podporu ve smyslu § 2 zákona.

Zdroj finančních prostředků na nápravu škod na životním prostředí vzniklých v souvislosti s dobýváním vyhrazených nerostů tvoří roční úhrady z vydobytych vyhrazených nerostů nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechťení, provedené v souvislosti s jejich dobýváním, které jsou povinny důlní společnosti zaplatit dle § 32 a odst. 2 horního zákona na účet obvodního báňského úřadu. Z výnosu úhrady převede obvodní báňský úřad 25 % do státního rozpočtu České republiky. Tyto prostředky jsou pak Ministerstvem průmyslu a

obchodu přerozděleny na konkrétní projekty, se kterými se musí jednotliví žadatelé přihlásit u Ministerstva průmyslu a obchodu do 28.2. příslušného kalendářního roku.

Veřejnou podporu ve formě přímé finanční dotace představuje úhrada maximálně 50 % celkových nákladů investice za rok 2002 na nápravu škod na životním prostředí.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o podporu poskytovanou Českou republikou - Ministerstvem průmyslu a obchodu, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře, neboť přidělení prostředků je v jeho diskreční pravomoci,
- tato podpora zvýhodňuje příjemce dotace uhrazením části nákladů na daná opatření, které by příjemce musel uhradit ze svých vlastních prostředků,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, neboť poskytnutí podpory umožní společnosti využití finančních prostředků, které by jinak musela vynaložit na ochranu životního prostředí a na další investiční činnost, čímž bude tato společnost zvýhodněna před ostatními horními společnostmi, které tyto náklady musí nést,
- poskytnutím výhody může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, jelikož produkce příjemce veřejné podpory bude též exportována, zejména do Rakouska a na Slovensko,

jedná se o veřejnou podporu podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s následujícím předpisem ES: Pokyny Společenství týkající se státní pomoci pro ochranu životního prostředí – publikované v Official Journal 2001/C 37/03 (dále jen „Pokyny“).

Tyto Pokyny poskytují větší prostor pro rozhodování, ale zároveň i některá dřívější ustanovení zpřísňují. Umožňují tři hlavní typy veřejné podpory: investiční podporu, podporu malým a středním podnikům formou rad a konzultací v oblasti životního prostředí a provozní podporu. Na posuzovaný případ se vztahují ustanovení článku E.1.4. Pokynů kapitoly o investiční pomoci firmám nacházejícím se v rozvojových oblastech vhodných pro regionální veřejnou podporu. V článku 34 písm. b) Pokynů je vymezena maximální míra veřejné podpory na tyto investice jako výše maximální regionální podpory zvýšená o 10 %. Navrhovaná veřejná podpora ve výši 50 % vhodných nákladů na likvidaci sond je slučitelná s podmínkami stanovenými v Pokynech. Vhodné náklady jsou definovány v článku E.1.7. Pokynů jako nezbytně nutné náklady investované pouze pro ochranu životního prostředí. Vzhledem k tomu, že veřejná podpora bude vynaložena na úhradu vhodných nákladů dle článku E.1.7. Pokynů za podmínek uvedených v článku E.1.4. Pokynů, je tato veřejná podpora slučitelná se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z Evropské dohody.

Podpora ve formě, výši, za účelem a podmínek, které byly popsány v předložené žádosti, naplňuje podmínku narušení nebo hrozby narušení hospodářské soutěže v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, a tím naplňuje všechny znaky definující zakázanou veřejnou podporu, vymezenou v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, a současně však vyhovuje podmínkám stanoveným v Pokynech, tedy bude poskytována v regionu vhodném pro regionální veřejnou podporu, a dle § 5 písm. c) zákona, lze povolit výjimku ze zákazu veřejné podpory na usnadnění rozvoje určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu mezi Českou republikou a členskými

státy Evropské Unie v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Tyto podmínky jsou splněny, Úřad proto výjimku ze zákazu veřejné podpory povoluje.

Závěr

Dne 12.8.2003 bylo účastníku řízení doručeno vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jeho doplnění. Účastník řízení se tohoto práva svým dopisem č.j. 39254/03/6400 dne 13.8.2003 písemně vzdal.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32
110 15 Praha 1